

vi vedtage en saadan Lov som denne, hvorefter Statskassen skal ofre saa meget, uden at der er nogen Udsgt til, at det kommer Samfundet til gode paa en saadan Maade, at det derigennem faar Bederlag for de store Ofre. — Jeg skal med disse Ord anbefale Lovforslaget til Velvilje i det hele.

Olesen: Naar der tales om Husmands-lodder, vil jeg gerne have Lov til at lægge et Ord ind, saa meget mere som jeg selv er Husmand og opvødt under Husmandskaar. Jeg vil gerne sige, at jeg er meget glad ved dette Lovforslag og ønsker det Fremme. Jeg skal ikke her komme ind paa Enkelt-heder. — Lovforslagets Stæbne er maasse forud bestemt — men jeg vil dog sige, at Forslaget har en moralsk Side, som man ikke maa glemme. Der klages jo stadigvæk over, at Tjenestefolk og Arbejdere i det hele ere blevne underlig demoraliserede, de leve over Ebnen, og der er megen Daarlighed, de ere næsten ikke værd at have i sit Brød. En af de Veje, man kan gaa, for at faa gode Arbejdere, det er at danne gode Hjem, og jeg er overbevist om, at det kan naas ad den her foreslaaede Vej. Det har i mine Dine ikke saa meget at sige, om Manden skal gaa lidt ud at arbejde, det har mere at sige, at Hustruen er hjemme, og at Børnene kunne være hjemme og øve en Gerning i Hjemmet. Jeg er overbevist om, at disse Børn, der opdrages i Nøjsomhed og Tærværdighed og til Arbejde, ville blive til en Velsignelse for Samfundet, i Modsetning til Børnene fra disse Hjem, hvor Manden ingen Jord har, men sidder som Indsidder, hvor Konen ogsaa skal gaa ud og tjene lidt til det daglige Brød, og hvor Børnene skulle løbe paa Gaden og ere henviste til sig selv. Hvordan kan man vente deraf at faa en moralsk Slægt opdraget? Derfor betragter jeg det som en af de Velsignelser, der kunde fremkomme ved at danne saadanne Husmandshjem, at der kan vokse en god Slægt op.

Man har sagt, at en Arbejder sagtens maatte kunne have en saadan Kapital at stifte i et Hjem, at det er en daarlige Karl, der ikke, naar han er 26—27 Aar gammel, har 4—600 Kr. Det kan de sagtens sige, der have 5—6,000 Kr. om Aaret; men den, der er opvødt i et Hjem, hvor han har maattet tjene for sit Brød fra Barndommen af, og har været Soldat, hvad de fleste jo maa være, og som skal due til at være Landmand, — han maa ogsaa sørge lidt for sin Uddannelse paa anden Maade, paa Folkehøjskole eller Landbrugsskole — jeg gad i Grunden nok se, hvorledes et saadant Menneſte, der gerne vilde frem, skulde kunne lægge Penge til

Side. Jeg synes derfor, at det er meget godt at sætte Summen ned til 400 Kr., hvad Folketinget er gaaet ind paa. Den Mand, der skal købe Lodden, vil da maasse ogsaa, hvad der er peget paa, have en Del Skillingen tilovers til at sætte i Indboet. Jeg ved af Erfaring, at naar Smaaars-folk skulle have et Hjem, er det altid saadan, at et 1ste Prioritetslaan kunne de sagtens faa, et 2det Prioritetslaan vil det knibe meget med at faa, og det bliver kun lille, men for Resten skulle de leve paa Betsler og den Slags Laan. Det ved den store lige saa vel som den lille, hvad det har at sige, men Smaamanden føler det haardest, naar han skal gaa fra den ene til den anden og bede dem om at kautionere og hjælpe ham frem; han kommer mangen Gang til at lade Hænderne synke. Der er et gammelt Ord, der siger: Laan og Løgn følges ad; han bliver da tit demoraliseret og kan ikke komme frem, fordi han mangler den fornødne Sikkerhed og den fornødne Kapital, som han ellers haade vilde og kunde forrente. Han kommer da til at sidde saa svært i det, at han tilsidst lader Hænderne synke. — Derfor synes jeg, at det finansielt set er noget af det største ved dette Lovforslag, at Staten paatager sig at laane, hvad der kan laanes i en saadan Ejendom, og jeg tror ikke, at Staten har noget at risikere, da det er af den Slags Ejendomme, der nok skulle svare, hvad der skal svares, særlig da det bliver de dygtigste Folk, der faa dem. Disse Mænd ville føle sig støttede, og de ville sige som saa: Naar jeg svarer min Afgift, behøver jeg ikke at staa med Hatten i Haanden for nogen for at staffe mig Kaution eller lignende; Arbejderen kan da leve som fri Mand, gaa hen og arbejde og være hjemme og arbejde, være med til at bygge Hjemmer og opdrage en Slægt, der kan blive til Velsignelse for Folket. Derfor vil jeg meget ønske, at dette Lovforslag maatte gaa saa nogenlunde ogsaa gennem dette Ting, og jeg er sikker paa, at det senere vil glæde, at man har været med til at løfte i Flok til Gavn for den Stand, der staar længst nede. Jeg er sikker paa, at det vil sætte en Bom for megen Daarlighed, der ellers vil vokse frem dernede fra det nederste Lag. Derfor vil jeg ogsaa paa det bedste anbefale dette Lovforslag.

Johansen: Spørgsmaalet om Jord til Landarbejdere kan man sige er brændende for Tiden og har været det i en lang Række af Aar. Ikke alene herhjemme, men ogsaa i Nabolandene, har det længe staaet paa Dagsordenen, hvorledes man bedst var i Stand til at løse dette Spørgsmaal; der har været